

פרוטוקול מס' 217

מישיבת ועדת העבודה ביום ד' ט"ו בכסלו תשל"ו - 19 בנובמבר 1975 בשעה 8.30

נ כ ח ו :

- חברי הנוכחה:
- ש. ארבל-אלמוזלינו - היו"ר
 - י. ז' אמיר
 - י. דרנצקי (יודין)
 - ס. ורטמן
 - ה. זיידל
 - א. לבנראון
 - ד. לוי
 - ב.צ. קשת
- מוזמנים:
- ח.כ.י. ארידור
 - מ. גבאי
 - ת. גולן
 - ת. פנחסוביץ
 - ב. אבלין
 - א. עמית
 - ח. אהרן
 - מר זדורין
 - מ. שלוסברג
- מזכיר הנוכחה:
- מ. טולם
- רשמה:
- מ. הלנברג
- סדר היום:
1. הבטחת תנאי דיור שניתנו לעולים שהגיעו מארצות המערב - הצעה לסדר היום של חבר-הכנסת סרוכי בן-פורת.
 2. חוק הגבלת מכירת דירות של מקבלי סיוע, תשל"ו-1975, של חבר-הכנסת י. ארידור.

הינו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אני פותחת את הישיבה.

הבטחת תנאי דיור שניתנו לעולים שהגיעו מארצות המערב - הצעה לסדר היום של חבר-הכנסת מרדכי בן-פורת

הינו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אני מקדמת בברכה את האורחים שלנו, נציגי העולים מארצות המערב, וכן את נציגי משרד המשפטים.

בזמנו הועברה אלינו ממליצת הכנסת הצעה לסדר-היום שהעלה חבר-הכנסת מרדכי בן-פורת - הבטחת תנאי דיור לעולים שהגיעו מארצות המערב. הכוונה לדיירות בדמי שכירות.

ראינו בהצעה הנדונה נושא דחוף - הוצאו צוים נגד דיירים - וקיימנו ישיבה זמן קצר לאחר העלאת הנושא. באותה ישיבה הוסכם שאנשי משרד הקליטה יבואו בדברים עם היועץ המשפטי לממשלה ועם דיירים כדי להסדיר את הבעיה.

עקבנו אחרי הטיפול שצריך היה להעשות ולצערנו הרב, לא באשמתנו, לא הבאנו את הנושא לסיום. חיכינו להסלכותיו של היועץ המשפטי לממשלה, שאחרי לחץ שלי נאות לזרז את הטיפול בסוגיה הזאת ולמסור חוות דעת, שאני מקווה שהיא מניחה את דעתם של הדיירים.

כאן אני מרשה לעצמי להעיר, שיש פגם בפרסום חוות הדעת של היועץ המשפטי לממשלה בשעה שהנושא עומד על סדר יומה של הוועדה. פרסום כזה בכלי התקשורת פוגם בטעם הטוב ואני מבקשת שדברים כאלה לא יקרו בעתיד ונדע לשמור על כבודה של הכנסת.

מ. גבאי: הטיפול בנושא דחמך במידה מסויימת משום שהיועץ המשפטי לממשלה סבר שאין די במתן חוות דעת אלא יש צורך בקיום משא-ומתן עם הנוגעים בדבר על-מנת להגיע להסכם, משום שחוות דעת שלא תיושם - אין בה טעם רב.

חוות הדעת מבוססת על ניתוח עובדתי ומשפטי ועל הסכם עם הנוגעים בדבר. נוצר משלוש של שלוש גורמים אשר היו קשורים ביניהם. מצד אחד העולים אשר הסתמכו על ההודעות של משרד הקליטה בדבר שכר-דירה קבוע אשר נקבע מראש לתקופה של 12 שנים, על-פי טבלה שנקבעה ופורסמה בעתונות. בהתאם לכך סברו העולים ששכר הדירה קבוע ל-12 שנים ובתנאי זה הם נכנסים לדירה שנבנתה למה שאנחנו קוראים ל"שכירות כלכלית". מצד שני היו הסכמים בין משרד השיכון ובין המשקיעים הקבלנים אשר בנו את הדירות, ונאותם הסכמים הוכנסו סעיפים בדבר סמכותה של משרד השיכון להעלות את שכר הדירה לאחר חמש, שמונה ועשר שנים, בהתאם לקריטריונים שונים מאלה שנקבעו בטבלה אשר פורסמה על-ידי משרד הקליטה, בין היתר קריטריון אשר היה מבוסס על אחוז מערכו של הבניין.

ואמנם, בתום חמש שנים הודיעו אנשי משרד השיכון על העלאת שכר הדירה ב-40%.

המערכת השלישית מתייחסת ליחסים שבין הקבלנים המשכירים והעולים. בכל מקרה נערך חוזה בין המשכיר ובין העולה וברוב החוזים יש סעיף מפורש המאפשר לקבלן להעלות את שכר הדירה בהתאם למה שייקבע על-ידי משרד השיכון. במרבית המקרים העולים חתמו על חוזה הכולל סעיף כזה. מבחינה משפטית, בכל הנוגע ליחסים שבין השוכרים מצד אחד ובין המשכירים מצד שני - היו חוזים שחייבו את שני הצדדים. הטסקנה של היועץ המשפטי היתה שאלה מחייבים את הצדדים.

ס. גבאי:

מצד שני, העולים הסתמכו על הפרסומים של משרד הקליטה וטענו שהיתה בהם משום הטעיה מצד משרד הקליטה. היועץ המשפטי לא קבע אם מבחינה משפטית נוצר כאן חוזה בין משרד הקליטה ובין העולים אשר נכנסו לדירות על סמך הבטחות של משרד השיכון. הוא קבע שהיתה רשלנות על-פי פקודת דיני הנזיקין. החוזים בין העולים והמשכירים היו ברורים, כי היה ברור ששכר הדירה יכול לעלות.

כדי לפתור את המערכת הזאת הוחלט שיש לפתור את מערך היחסים שבין משרד הקליטה לבין העולים מפני שכאן נוצרה הבעיה, דהיינו, שהעולים פעלו על סמך מצג של עובדות שכנראה לא היה מדוייק.

היועץ המשפטי סיכם, תוך תאום עם הצדדים, שהדיירים ישלמו את שכר הדירה הקבוע על-פי משרד השיכון, מצד שני - התנאים שנקבעו בין העולים והמשכירים ישארו בעינם, ומצד שלישי - משרד הקליטה יפצה וישלם לעולים את ההפרש בשכר הדירה שבין מה שהיו צריכים לשלם על-פי הפרסומים של משרד הקליטה ובין הסכומים שנקבעו בהתבטאים עם הקבלנים.

אשר לתקופה: הוסכם עם הנוגעים בדבר שזכות העולים היא להיות 12 שנים בדירות, החל מהשלמת הבנייה. כן נקבע שעד 1 ביוני או עד תום שלוש שנים מיום עלייתו של העולה, לפי התאריך המאוחר יותר, זכאי העולה לקבל את ההלוואה לשיכון בהתאם לתנאים המקובלים במשרד הקליטה. הרעיון הוא שבצורה כזו יוכל העולה לנצל את סכום ההלוואה עד סועד קבוע ואז יוכל להשתחרר מן הסוגיה של השכירות הכלכלית.

א. עמית:

הפרסומים של משרד הקליטה היו, כמדומני, בשנת 1972, כאשר היו מאות דירות ריקות. פרסמנו אז ברבים, בעתונות בארץ ובחוץ-לארץ, שלרשותנו מאות דירות. לא ציינו את הסעיף בדבר שערך כעבור חמש, שמונה ועשר שנים.

בשיחות ובפגישות מרתוניות שקיים היועץ המשפטי לממשלה הסכמנו, נציגי משרד השיכון והקליטה, לשלם את ההפרש והחלטנו לעשות את ההסדר בצורה כוללת, שכל עולה אשר נכנס לדירה עד 30 בספטמבר 1974 ישולם לו ההפרש אחת לשלושה חודשים. אם יהיה עולה אשר יוכיח שנכנס לדירתו לאחר 30 בספטמבר 1974 לפי אותם תנאים, נבדוק ונחליט לפי העניין.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליני: בכמה משפחות מדובר?

א. עמית: ב-800 משפחות בדירות בשכירות כלכלית.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליני: כולן מארצות המערב?

א. עמית: רובן. אני מניח שההסדר יחול על 500 - 600 משפחות.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליני: באיזה סכום מדובר?

א. עמית: נציג האוצר חישב ומצא שהסכום יהיה מקסימום 2 מיליון ל"י לשנה. אני חושב שהוא טעה מן העולים הדיור בשכירות כלכלית משמש לפחות בדבר אחד: לחלק לא קטן מן העולים הדיור בשכירות כלכלית משמש לגור בדירה בשוק הפרטי. אני מאמין שכתוצאה מן ההסדר שקבענו בדבר המשכתנא חלק גדול מן העולים ירכשו דירות בשוק הפרטי ובכך יוקטן גם הסכום.

אני מכינה שהם זכאים להיות בדירות
במשך 12 שנים מסיום הבנייה.

הינו"ר ש. ארבל-אלמנזלינו:

א. עמית:

כן. אנחנו בודקים עם המשקיעים את
האפשרות למכור את הדירות למסונינים
בכך, וגם פעולה זו תפחית את הסכום של 2 מיליון לירות. לפיכך, הכותרות
שנתפרסמו בעתונות בדבר הסכומים אינן מדוייקות. מדובר על הפרש של
כ-100 לירות לדייר לחודש.

ב. ארלין:

הבנייה להשכרה היא נושא חשוב בעיני
משרד השיכון. ברכנו על חוות הדעת של
היועץ המשפטי לממשלה אשר אישר שמשרד השיכון פעל כהלכה.

ח. אהרן:

קודם כל אני מבקש להודות לוועדה שדינה
בענין ודחפה את הנושא קדימה. אנחנו מודים
ליועץ המשפטי לממשלה, למר גבאי ולצוות העובדים על הסבלנות שגילו בדיונים
המתונים שיתקיימו, וכן לאנשי משרד הקליטה ומשרד השיכון.

אני מבקש להזכיר שבעתון "עריב" התפרסמה
כתבה על "המיליונים שמסלם משרד הקליטה". לפי מיטב ידיעתנו, פורסמה
ידיעה זו באמצעות הסוכ"ל של משרד הקליטה, בשעה שאנחנו הצענו שידובר
על כך שהממשלה מקיימת את הבטחותיה, כי בנושא זה ראינו בראש ובראשונה
את אמינותה של הממשלה. אנחנו סבורים שמי שטעה והטעה צריך לשלם, אבל
מתוך הפרסומים שמתמס כאילו העולים מקבלים משהו נוסף. בציבור מתקבל
הרושם כאילו העולים נהנים מתוספת בשעה שהיתה כאן טעות של משרד השיכון
והוא צריך לשלם.

ג. קשת:

אין כאן כל הטבה אלא תיקון טעות.

ח. אהרן:

אני מבקש לדעת במדוייק מה נאמר בנוגע
למשכנתא.

ח. גבאי:

עד 1 ביוני 1976 או עד תום 3 שנים מסיום
עלייתו של השוכר ארצה, לפי המאוחר יותר,
תעמוד לשוכר, המציג חוזה חתום לרכישת דירה או זכרון דברים, הזכות לקבל
הלוואה לשיכון בתנאים שיהיו מקובלים באותה עת במשרד הקליטה לגבי עולים.

הינו"ר ש. ארבל-אלמנזלינו:

מדובר בהגשת הבקשה בתנאי שהחוזא חתום.

ח. גבאי:

נכון.

ח. אהרן:

ברשותכם, אמר כיצד התנהלו השיחות,
לא באשמת היועץ המשפטי וברודאי לא
באשמת העולים. נציגי המשקיעים דיברו עם היועץ המשפטי לממשלה ועזבו
את החדר, נכנסו נציגי העולים, דיברו ויצאו מן החדר. נציגי הממשלה
היו כל הזמן בפנים. דהיינו, העמדה של הקבלנים היתה שאין להם מה לדבר
עם העולים. זו זכותם, אבל כאשר הממשלה באה לידי הסכמים חתומים עם
קבלנים בנושאים הנוגעים לאוכלוסייה זו או אחרת, עולים, זוגות צעירים
או ספונים, צריך להביא בחשבון, מבהינה ציבורית, את היחס בין שני
הגורמים אשר יחתמו על חוזים ביניהם. עד היום העמדה של הקבלנים היא
שאתנו לא מדברים.

הינו"ר ש. ארבל-אלמנזלינו:

לא היו להם תביעות לעולים.

ח. אהרן:

הם לא רצו להכיר במציאות ובעובדה מציאותית
שיש פה משולש - משרד השיכון, העולים
והקבלנים. הם לא רצו לתת גושפנקא משפטית לעובדה זו.

ח. אהרן:
כתוצאה מכך נוצר מצב שבמקום שהקבלנים יקבלו את הפרשים ישירות ממשרדי הממשלה הפרוצדורה היא שמשרד הקליטה שולח צ'קים ל-800 משפחות עולים. כאן יש בזבוז שבמקום 30 צ'קים נשלחים כ-800 צ'קים. במקום שהתשלום יהיה ישירות לקבלנים הוא נשלח במפוצל למשפחות.

א. עמית:
הקבלנים לא הסכימו לקבל את הכסף ממשרדי הממשלה.

ג. אבלין:
טענת הקבלנים היתה שיש להם יחסים עם הדיירים והם רוצים לקבל מהם את תשלום שכר הדירה. הם רואים בכך עיקרון.

יש לבעיה זו אספקט נוסף: כידוע, יש המשלמים שכר דירה נמוך בשעה שהעולים שמדובר בהם משלמים שכר דירה גבוה, ורצינו שיהיה ידוע שמדובר באנשים המשלמים שכר דירה גבוה.

ח. אהרן:
אני מבקש להדגיש דבר שלא צויין כאן. משרד הקליטה הבטיח להעמיד אדם שתפקידו יהיה לטפל בנושאי השכירות הכלכלית, והוא יהיה נציג העולים בפני משרד השיכון בכל הנושאים הקשורים לקביעת משרד השיכון, למשל: בחוזים עם הדיירים העולים יש סעיף בו נאמר שדמי האחזקה החודשיים ייקבעו על-ידי מנהל משרד השיכון. עד כה המצב היה שהקבלנים היו מופיעים אצל מר אלי נטף ממשרד השיכון והוא שמע אותם, אבל הוא לא שמע את העולים. מוכם שמשרד הקליטה יעמיד אדם לענין זה שלפניו יופיעו נציגי הדיירים. זאת אומרת שלעולים תהיה כתובת במשרד הקליטה.

מר זדונין:
העולים טוענים שלא יהיו מוכנים לקבל שינוי בחוזה המקורי. העולים אינם יודעים מה נאמר בחוזה שבין משרד השיכון לבין הקבלן. יש מקרים שהקבלן הוסיף כמה דברים בחוזה, לדוגמה: בענין חימום ביתי, לפי חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה, במקרים כאלה יהיו חוזים חדשים אשר יוציאו את התנאים האלה. מדובר ביחוד על בנין אחד ברמת-גן. הבעיה היא רצינית, הענין נדון בבית-המשפט ופסק הדין היה לטובת העולים. אנחנו חוששים שעכשיו הכל יתהפך על פיו. אנחנו דורשים שימשיך ויעמוד החוזה המקורי שהקבלנים נתנו לעולים.

ג. אבלין:
לפי החוזה שבין הממשלה ובין המשקיעים הם חייבים לתת לדיירים עשרה דברים. קרה, במספר חוזים, שהם התחייבו לתת דבר נוסף. היועץ המשפטי לממשלה פסק שכאשר החוזה כולל רק 10 דברים - ישאר אותו חוזה. כאשר הקבלן מרצונו הוסיף פריט ואיננו רוצה להמשיך ולספק אותו - הוא זכאי לכך. לדוגמה: הסקה בתל-אביב איננה דבר חיוני - הוא איננו רוצה להוסיף ולספק זאת - איננו חייב.

ח. אהרן:
אתם תשלחו על כך מכתבים לעולים.

ג. אבלין:
כל עולה יקבל מכתב בו תפורטנה הבעיות הספציפיות הנוגעות לו. משרד הקליטה ישלח את המכתב הזה ובו יצויין כמה זמן הוא עוד יכול להמשיך ולגור בדירה, פרטים בקשר לשכר הדירה, אם עליו לחדש חוזה קיים או חוזה חדש וכו'.

הינו"ר ש. ארגלי-אלמנזלין:
כולל פרטים בקשר לפרטים שהקבלן חייב לספק.

ג. אבלין:
אם מדובר על חוזה קודם - כן. אם לא - אנחנו אומרים שיהיה שינוי בסעיף זה וזה.

מר שלום ברנר:

מר גבאי סיפר על אפשרות להעלאת שכר הדירה בתום חמש, שמונה ועשר שנים. אני מציין כי בחוזים עם הקבלן רובי נשטיין אין סעיף כזה. נראה כאילו מסרד השיכון ומסרד הקליטה מקבלים כל דרישה מצד הקבלנים.

נקודה נוספת: העולים נאלצים לתת חוזים נוספים ניימיים. כאשר היה המשפט היינו במצב כאילו היה פסק דין נגדנו. אני חושש שעוד פעם דורשים לכתוב חוזים עותונניים. מדוע שלא יהיו חוזים רגילים לפי חוקי שכירות? בעבר הקבלנים היו מקבלים את התשלומים ישירות ממסרד השיכון או ממסרד הקליטה ולא היו בעיות. כיום נושא זה טשמש מקור להתפרקות, כי העולים מחכים לצ"ק שאיננו מגיע בגלל שביחות, סנקציות וכו'. כבר עמד על מר אהרן, שבמשלוח 800 צ"קים יש הוצאה גדולה יותר מאשר אילו היו הצ"קים מועברים במישרין לקבלנים.

ג. אבלין:

כבר הסברנו מדוע הצ"קים אינם מועברים במישרין לקבלנים.

החוזה של הקבלן רובי נשטיין היה לשנה

אחת בלבד.

האם בעבר היו הצ"קים מועברים ישירות לקבלנים?

ד. לוי:

הסובסידיה שהיתה לקבלנים ממשיכה להיות מועברת אליהם. היועץ המשפטי לממשלה פסק שהממשלה חייבת לשאת בהפרש בין דמי השכירות שמקבל הקבלן ובין אלה שמשלם העולה. הממשלה תחזיר לעולה את הכסף. לקבלן אין ענין עם הממשלה. הוא מקבל את שכר הדירה מן הדייר. כאמור, מדובר באושים שאינם מן המעמד הכלכלי החלש, והם משלמים שכר דירה שאיננו נמוך. בגלל שעות הממשלה חייבת להחזיר להם כסף, והיא תעשה זאת.

ה. זיידל:

כאמור, זכונן שבחווזה בין הקבלן רובי נשטיין ובין הדיירים אין סעיף המדבר על עליית שכר הדירה, כי הוא היה לשנה אחת בלבד ואז אין מקום לדבר על העלאת שכר הדירה.

החווזה היה לשלוש שנים.

מר שלום ברנר:

החווזה של חברת "נחשון" הוא לשנה בלבד. אפילו הוא לשלוש שנים אין מקום לדבר על העלאת שכר הדירה. העלאת שכר הדירה בשכר הדירה.

ג. אבלין:

אמרת שבמרבית המקרים היו בחוזים סעיפים ברורים בענין ההעלאת, והיו יוצאים מן הכלל.

מ. גבאי:

אני סבור שקודם כל עלינו להביע תודה שהפרשה נסתיימה, אם כי כחבר הוועדה אינני רואה אותה כמסויימת מבחינה ציבורית. עלינו לחשוב על מסקנות לעתיד, כיצד אפשר למנוע הישנותם של מקרים כאלה. אנחנו צריכים להסיק מסקנות.

ה. זיידל:

אינני מסכים עם דברי הכותרת בעתון "מעריב" אבל יחד עם זאת עלינו לזכור כי בסופו של דבר הציבור משלם. הסובסידיה שמקבל העולה היא על חשבון הציבור, וזה בתקופה שבה מדברים על צמצומים. לכן, מבחינתנו הענין עדיין לא נסתיימם. אני מבקש שנקבל את המסקנות ונלמד את הדברים כדי שנוכל להגיש למליאת הכנסת מסקנות על-מנת למנוע מצבים כאלה.

ה. זינדל:

מתוך הסטנוגרמה של מליאת הכנסת אני לומד לדעת ששר הקליטה אומר שהוא הבטיח מה שהבטיח כשהיו 200 דירות ריקות. הבטחה שניתנת איננה יכולה להיות על תנאי, ואם מבטיחים יש לקיים. נשמעו האשמות גם נגד שר השיכון. אני מבין שהוא איננו אשם.

אנחנו צריכים לראות את ההשלכה הציבורית שיש לנושא הזה. הקבלנים הפרטיים יוצאים זכאים. אני מבקש לדעת למה הם אינם שותפים להוצאות לסוכסידיות. אני רוצה ללמוד ולבדוק את העניין. אם נגיע למסקנה שמה שהיה היה בסדר - עלינו להסיק מסקנות לעתיד. אנחנו מדינה של קליטת עליה ומעוניינים בעולים מן המערב. יש בנושא הדיור מערכת של יחסים בין משרדי הממשלה, עם הקבלנים ועם העולים. אנחנו חייבים ללמוד את מעיפי החוזה ולהסיק מסקנות.

בזמנו הגשנו המלצות בענין קליטת העליה ושם נאמרו דברים ביחס לבירוקרטיה והצורך במניעתה.

אני מציע שנקבל את מסקנותיו של היועץ המשפטי לממשלה להביא את הצדדים להסכם, אבל אנחנו צריכים להגיש מסקנות כדי למנוע הישנותם של מקרים כאלה בעתיד.

ג. צ. קשת:

אני פונה ליושבת-ראש הוועדה למצוא את הדרך לתקן את הרושם שנתקבל מן הפרסום בעתונות. הנקודה החשובה בעיני היא החזרת האמינות לממשלה, אם כי מצד השתייכותי הפוליטית לא צריך הייתי להיות מודאג מכך.

הטכניקה הנהוגה איננה נראית לי טובה. הייתי רוצה שכלכלן יאמר לנו מה המחיר שהמדינה משלמת לפקיד אשר צריך לכתוב 700 צ'קים. האם לא יותר פשוט שאחת לחצי שנה ישלח המשרד הממשלתי צ'קים ישירות לקבלנים? אבל יותר מן הצד הכספי מדאיגה אותי התודמית של העולה. אנחנו לוקחים קבוצה לא-נחשלת והופכים אותה לפושטי יד הצריכים לשכוח לצ'ק, כאילו יש כאן מתן מעד או מתן עזרה סוציאלית שהם מקבלים אותה מפני שהם מסכנים. זו נקודה מכרעת ביחסים שבין המדינה הקולטת לבין העולים. ככל שלעולה יהיה פחות קשר עם רשויות המוציאות בשבילן צ'קים כי יטב לשני הצדדים. במשפט מוסגר אני רוצה לומר שיש עולים שמצבם יותר גרוע משל אלה שאנחנו מדברים עליהם, ששכר-דירה שלהם הועלה ב-44%, ולא היתה טעות של משרד הקליטה, אבל נעזוב את זה.

כרגע מדובר בקבוצת עולים שנמסרו להם פרטים מוטעים. אני שמח שמי שעשה את הטעות מודה בכך ומסביר כיצד זה קרה. אבל מה כל זה יוגע לעולה? הוא צריך להיות מחוץ למעגל. מישהו טעה, מישהו התחייב כלפי הקבלנים - הוא שצריך לשלם. אנחנו יודעים שמסבסדים בארץ, למה שהתיקון יעשה על-חשבון העולה? מדוע נושא המכתבים יכול לספר לאשתו, בשונו הביתה: הנה, גם היום הבאתי צ'ק ממשרד הקליטה לעולה מארגנטינה.

אינני יודע אם אפשר לערער על מסקנותיו של היועץ המשפטי לממשלה. מכל מקום, אני מבקש שנקדיש קצת מחשבה לענין זה של משלוח הצ'קים.

י. ז. אמיר:

לדעתי, הנקודה של משלוח הצ'קים וקבלת הצ'קים היא לא רק נושא כללי או נושא בעל מוסנס ציבורי להראות שעולים משלמים שכר דירה, אלא יש כאן ענין פסיכולוגי. אנחנו עדים לכך שאנשים, לא רק עולים אשר מקבלים צ'קים מסווד ממלכתי, אזרחי המדינה הזקוקים לעזרתה, מתגברים על בעיות פסיכולוגיות רבות כדי לממש את זכויותיהם. יש אלפים המוותרים על מימוש זכות אזרחית בהתאם לחוקי המדינה בגלל המוסנס הרגשי פסיכולוגי. מי שאיננו מבין את הנקודה הזאת לא יבין נקודות אחרות.

לכן אני סבור שאנחנו חייבים לעשות הכל
על-מנת להפריד ואם צריך לתת סיבטוד
כלשהו, יש לתת אותו ישירות לקבלן.

י. ז. אמיר:

ד. לוי:
אין צורך להוסיף על מה שאמרו חברי
הכנסת בענין ההשפעה הפסיכולוגית
השלילית הנובעת מהעברת הצ'קים לעולים. עדיין לא השתכנעתי מדוע משרד
הקליטה או משרד השיכון איננו מעביר את הצ'קים ישירות לקבלנים. אני
מבקש שהוועדה תעמוד במסקנותיה על הנקודה הזאת ועל ההשלכות השליליות
שבה.

אני מבקש לשאול אם בגלל פריט נוסף שנותן
הקבלן, נוסף לעשרה הפריטים שהוא חייב בהם, אין בו כדי להוסיף מבוכה
ולהטעות את העולה החדש. אני סבור שיש כאן כדי להטעות. אם משרד השיכון
היה עומד על כך שהפריט הנוסף הזה חייב להיות קבוע, הייתי מברך על כך
מפני שכאן כל המוסיף איננו גורע, אבל ברגע שעם חידוש החוזה ושאי הקבלן
לבטל אותו פריט - יש בכך משום הטעיה ונטיעת מרידות בלבו של העולה.

מדובר הפעם בקבוצה מאורגנת של עולים.
אני חושש לוטר שאלמלא היו העולים מאורגנים יש לי ספק אם היינו עדים
לתיקונה של טעות. אנחנו יודעים גם מקרים שעולים לא היו מאורגנים וכתוצאה
מכך לא נעשה טיפול נאות בעוול שבגרם להם. אני מברך על ארגונים של העולים.

כאמור, אני סבור שהמשרד הממשלתי צריך
להביא לידיעתם של הקבלנים, שאין לבטל פריט שהיה בחוזה, אפילו הוא נוסף
לעשרת הפריטים.

האם איש הקשר במשרד הקליטה התחיל
בעבודתו? אני סבור שיש בכך כדי לסנוע אי-נעימויות.

ה. גבאי:
ציינתי כי היועץ המשפטי לממשלה לא
הסתפק בכתיבת חוות דעת אלא ניהל משא-
ומתן עם הצדדים, וזה "פקצ' דיל" אשר הוסכם על-ידי הצדדים. הוא לא
מושלם ולכן אינני סבור שצווי לערערו. יש פרטים מסויימים שאולי אפשר
היה לסכם אותם אחרת, אבל זה הסיכום.

ב. צ. קשת:
באיזה חלק מן הצדדים תהיה פגיעה אם
התשלומים יעשו ישירות לקבלנים.

ה. גבאי:
גב' אבלין דיברה על ענין שכר הדירה
המשולם על-ידי הדיירים. הקבלנים אינם
מקבלים טובטידיה ונובע מכך שהעולה זכאי לתשלום ממשרד הקליטה. זה תיקון
מעוות. נכון שמבחינה אדמיניסטרטיבית סביר אולי לפעול בצורה אחרת אבל
מתוך שיקולים לכאן ולכאן הוסכם כפי שהוסכם. יש שיקולים לכיוון זה ויש
שיקולים לכיוון אחר, ואפשר היה להחליט כך או אחרת. יש פנים לכאן ולכאן.

אשר לאיש המקשר במשרד הקליטה. זה חלק
מהמלצותיו של היועץ המשפטי לממשלה.

לצערי, הודלפו עיקרי חוות הדעת בצורה
לא-נכונה ולכן צריך היה משרד המשפטים להוציא הסבר.

א. צמית:
אני מבקש שנבין את רקע הנושא של בנייה
להשכרה בשכירות כלכלית. ההצעה בענין זה
הועלתה אחרי מלחמת ששת הימים, בעת הוועידה הכלכלית שהתקיימה בארץ.

א. עמית:
הועלתה אז המחשבה שיש הכרח לבנות דירות להשכרה, בדמי שכירות כלכליים. לא חשבו אז על ההשלכות שתהיינה לדבר ואיש לא צפה שהאינפלציה תהיה כה גדולה וכה מהירה ואיש לא הניח שתהיה בעקבות זה תביעה סוציאלית של המשקיעים.

ב. צ. קשת: משרד השיכון הבטיח את עצמו.

א. עמית:
אבל איש לא סבר שאלה יהיו המימדים. במסיבת עיתונאים שקיים המנכ"ל, לא בנושא זה אלא בנושא של עליה וקליטה, שלף אחד העיתונאים את חוות הדעת ואז הופתע המנכ"ל ושאל: כיצד יתכן שחוות הדעת נמצאת אצלך בשעה שאני קיבלתי אותה רק היום.

הינ"ר ש. ארבל-אלמנזלי: לאחר שהיתה חוות דעת, היינו צריכים לקבל אותה מיד.

א. עמית:
איש הקשר המיועד עומד למיים בעוד עשרה ימים את תקופת שירותו במילואים. בינתיים אני מטפל בכל הנושאים. שמו של איש הקשר אריה קורת.

ב. צ. קשת: מה היה תפקידו עד היום?

א. עמית: הוא טיפל באמנים והפסיק בכך לפני כחודשיים.

ח. אהרן:
אני מניח שמי שטיפל בנושא זה במשרד השיכון לא דאג להודיע למשרד הקליטה דבר בנוגע לחוזים ולא דאגו להיפגש עם העולים בנוגע לחוזים.

הינ"ר ש. ארבל-אלמנזלי:
אין ספק שאנחנו צריכים להביע מורת-רוח על ערעור האמינות ועל הבטחות הקליטה, לקיים הבטחות כדי לא לערער אמירות. זו צריכה להיות אחת המסקנות שלנו. אבל לאחר שנעשתה טעות ומודים בטעות אנחנו צריכים לדעת גם לברך על כך שמקיימים הבטחה. מכל מקום, צריך לעשות כדי להימנע בעתיד מיצירת תופעה של אי-סילוי הבטחות וגרימת סבל לעולים ללא צורך. היה צריך לבדוק את הדברים ואם מוצאים שהיתה טעות - צריך היה לתקנה ולא להיזקק לצווים ומשפטים.

נציין בהערכה את פעולתו של היועץ המשפטי לממשלה שנתן לא רק חוות דעת אלא עשה עבודה גם עם העולים, עם הקבלנים ועם משרדי הממשלה והעלה את הצעתו כהצעה המספקת את כל הצדדים הנוגעים בדבר.

אנחנו רושמים לפנינו שמשרד הקליטה מינה איש קשה, בהתאם לחוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה, ואיש הקשר יהיה זה שיעמוד בקשר עם העולים ויטפל בנושא זה.

אנחנו רושמים לפנינו כי משרד הקליטה מתחייב להעביר בכתב לעולים פרטים בקשר לדירותיהם.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
 אשר לענין העברת הצ'קים. אני מבינה שלקבלנים נוח לטעון שהחוזה הוא בינם ובין הדיירים ולכן הם רוצים לקבל את שכר הדירה כפי שנקבע. מצד שני יש משהו בטענה נגד העובדה שהעולה צריך להמתיך לצ'ק כהשלמה לשכר דירה על-מנת לסלא הנטחה שהיתה והופרה. אולי כדאי שבמסמכות שלנו נפנה ליועץ המשפטי כדי שיבדוק שוב את הנקודה הזאת במגמה שהצ'קים יועברו במישרין לקבלנים, כדי למנוע מהעולים הרגשה לא טובה של מקבלי סיוע וסעד.

נכין את הטיוטה ונביא אותה לידעת

הוועדה.

אני מבקש שנתייחס גם לפריטים הנוספים, שלא בהתאם לכללי משרד השיכון, הניתנים

ד. לוי:

לדיירים על-ידי הקבלנים.

צויין שמה שמשרד השיכון קובע בחוזה עם הקבלנים, זה קיים. עם הקבלן עושה הסדר עם הדייר, זה לא ענינו של משרד השיכון.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אין דרך משפטית לחייב אדם חופשי.

ב. אבלין:

מוטב לא לתת מאשר לתת לעולה משהו שאחר-כך בלקח ממנו.

ד. לוי:

בבית ברחוב בבלי 12 הקבלן דרש דמי שימוש בצינורות. הוא שם הסקה ודרש השתתפות בצינורות. אני מבין שלמשרד השיכון יש אמצעים ללחוץ על קבלנים.

ה. אהרן:

כבר נאמר תפסת מרובה - לא תפסת.

ח. גבאי:

מבחינות רבות הלכו לקראת כל הנוגעים בדבר. מוצע איש קשר. אם יש בעיות ספציפיות שניתן להסדירן במשא-ומתן - זה יעשה. מבחינה משפטית צודקת גב' אבלין. מדובר על חוזה בין הקבלן ובין השוכר. החוזה הוא לתקופה מסוימת וברגע שקובעים חוזה חדש הקבלן איננו חייב לתת מה שלא התחייב לתת בתנאים שבינו ובין משרד השיכון. מה שנתן מרצונו - זה ענינו. מבחינה ענינית, אולי איש הקשר יוכל להבהיר דברים.

אשר לתשלום הצ'קים. ההמלצה של הוועדה

תועבר ליועץ המשפטי. ההסדר כפי שהוא, אשר הושג לאחר מאמצים, מוסכם על הצדדים והוא מקויים. אם אפשר לשנות את הנקודה הזאת - נעשה זאת.

אני עומד דום בפני חוות דעת משפטית.

ג. צ. קשת:

אשר לפריטים הנוספים הניתנים על-ידי הקבלנים. אני מבקש שיהיה דיבור עם הקבלנים לראות את הנקודה הזאת כחשובה ביותר מפני שעלויות להתעורר בעיות שאין לנו צורך בהן. אני סבור שאפשר להסדיר את הענין עליו דיבר חבר-הכנסת דוד לוי על-ידי הסברים מתאימים.

לא נכלול זאת במסמכות שלנו. אנחנו מפנים תשומת לבם של אנשי משרד הקליטה

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

שיבואו גורמים עם הקבלנים.

אנסה שוב.

א. עמית:

י. דרניצקי (יודין):
בענין משלוח הצ'קים יש לי דעה אחרת
משהובעה כאן. אני חושב שמי שמבקש
ועומד על כך שיקבל עזרה של הממשלה - עליו לדעת שהוא מקבל אותה.

הינ"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
העולים לא ביקשו כל עזרה של הממשלה.

י. דרניצקי (יודין):
בסופו של דבר הממשלה תישא בהוצאות
של הטעות.

הינ"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
טעות שלה.

י. דרניצקי (יודין):
זו טעות טכנית אשר מסתיימת בהוצאה
ממשית. אני טעון שאלה אשר מקבלים
את הסיוע הממשלתי צריכים לדעת שהם מקבלים אותו. לא מדובר במיעוטי
יכולת אלא זה מקרה סיוע. אינני עומד על הענין הזה אבל רציתי להביע
את דעתי.

אני סבור שרצוי שוועדת העבודה תחזור
ותקדיש כמה שעות לדיון מחודש בשאלת הבנייה להשכרה לעולים. אני סבור
שמאורע זה שפך אור על הבעיה. בזמנו היה סמך ציבורי בנוגע לבנייה
להשכרה מתוך מחשבה שאפשר לפתור את בעיית השיכון לעולים בדרך של בנייה
להשכרה. אני חושב שמהו התרחש ומתחייב לדון מחדש.

חוק הגבלת מכירת דירות של מקבלי סיוע, תשל"ו-1975

הינ"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
אנחנו עוברים לדון בסעיף הבא, הצעת
חוק פרטית של חבר-הכנסת יורם ארידור
בדבר הגבלת מכירת דירות של מקבלי סיוע, תשל"ו-1975. כבר קיימנו דיון
בנושא זה וביקשנו מאנשי משרד המשפטים ומשרד השיכון להכין סיוטה להצעה
זו. נשמע מהם פרטים על ההצעה.

בהזדמנות זו אני מברכת את חבר-הכנסת
ארידור למינויו כיושב-ראש ועדת הפנים אם כי אנחנו מצטערים שעקב כך
הוא מפסיק את חברותו בוועדה שלנו, כי תרוסתו לדיונים שלנו היתה חשובה
על אף חילוקי הדעות והוויכוחים. אני מניחה שכיושב-ראש ועדת הפנים
יוכל חבר-הכנסת ארידור להעריך את תפקידו של יושב-ראש ועדת העבודה.

י. ארידור:
אני מודה ליושבת-ראש. אם אהיה כנה
אני נאלץ להודות שאני מתגעגע לוועדת
העבודה ועכשיו אני מרגיש טוב את מצבה של היושבת-ראש כשאני נקלע
למצבים דומים.

אשר להצעת משרד המשפטים. אני משתדל
למצוא דמיון בין ההצעה שלי וההערות שנשמעו בוועדה לבין הנוסח המונח
לפנינו ואני אמנם מצא דמיון מסוים ואינני יכול לטעון שאין בכלל
דמיון. גישתי עכשיו איננה להתווכח על פרט זה או אחר ואני מוכן לקבל
את הנוסח המוצע כבסיס אבל יש לי מספר הערות יסוד שצריך לשים לב אליהן.

אשר לצורה של ההצעה. חבל שהיועצים
המשפטיים לא התייעצו אתי כדי לשמוע דעתי מפני שאני מניח שאז היינו
מונעים בזבוז זמנה של הוועדה.

אשר לשמו של החוק: החוק איננו מכורן
נגד מקבלי סיוע אלא מדובר בו על דירות שנרכשו בסיוע.

י. ארידור:

בתוספת מצויינות תכניות סיוע, כאילו כל הנרשמים חשודים בפלילים. איש לא יתן חתימתו שאלה המתגוררים בדירות מסוג 3+ חשודים בפלילים. הבעיה היא כשזייר כזה מוכר דירה ומנסה לעשות רווחים ספקולטיביים. זו הבעיה ואפשר למצוא לה ניסוח משפטי בלי להטיל כתם על מקבלי סיוע. הנוסח שהצעת תפט את כולם בלי להטיל כתם על קבוצה מסויימת.

גם ההגדרה של "סיוע" איננה נראית לי

מדוייקת.

ב. אגלין:

ההצעה בנויה על התפיסה שיש מכום קבוע כתוב בחוק ולא מדובר בסכום ערטיילאי. מאחר שמחיר הדירה הוא מחיר השוק עומדת ובתמיכה נוספת.

לפי דבריו של מר זורע, מחיר הקרקע הוא מחיר השוק.

ל. דיציאן:

בכון, לכן ההחזר יהיה רק התמיכה וההלוואה העומדת. הקונצפציה של החוק היא שהרוכש ידע למה הוא מתחייב. לפי ההצעה שלנו הוא לא חייב להחזיר את הדירה.

ב. אגלין:

גם בזירה שלי לא נאמר שהוא צריך להחזיר את הדירה.

י. ארידור:

היו מחשבות שלפני מכירתה של הדירה יש להציעה מקודם למדינה.

ח. פנחסוביץ:

לא הכנסנו לחוק נקודה זו. הכנסנו את האלמנט של ההדרגתיות של ההחזר.

ב. אגלין:

אני מזדהה עם סגמת החוק אבל לדעתי צריך להביא בחשבון אפשרויות מסויימות שצריך לענות עליהן, ואם אפשר במסגרת החוק. ניקח לדוגמה זוג צעיר הרוכש דירה בסיוע וכעבור זמן מה מתברר, מסיבות שאין לזוג שליטה עליהן, שאין הוא יכול להמשיך להתגורר באותה דירה או באותה עיר. אני מדבר על סיבות אובייקטיביות ולא על רצון לעשות ספקולציות. אם הצעת החוק תתקבל, מה האפשרויות הפתוחות בפני זוג כזה?

י. דרגניצקי (יודין):

סעיף 6 עונה על כך.

ב. אגלין:

נעבור על ההצעה סעיף אחרי סעיף.

הינר ש. ארגלי-אלמוזליגן:

שם החוק:

ה ו ח ל ס : ידובר בשם החוק על זירות שנרכשו בסיוע.

סעיף 1 - הגדרות:

י. ארידור:

אני מתנגד שיזכירו תכניות דיור. צריך להיות נוסח שיאמר בו מה היא דירה אשר נרכשה בסיוע, או שזה יוגדר בחוק או בתקנות, אבל אי-אפשר להגדיר בחוק תכניות מפורטות. ואפשר לדבר על דירה שרפשה בסיוע על דירה שנרכשה תוך קבלת סיוע מטעם המדינה והדבר פורש בחוזה הרכישה. החוק יחול על דירה כזו. אם מדובר על תכניות המפורטות בתוספת, לא מצויינים בה עולים חדשים.

האם החוק לא יחול על עולים?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

כן, אבל הם לא מצויינים בתוספת. החוק חייב לחול על עולים.

י. ארידור:

זה חסר בטעות.

ג. אגלין:

המדינה צריכה להגיע לפיקוח על מקבלי סיוע אבל אינני רוצה להגיע לפידוט

י. ארידור:

של קבוצות ולכן אני מתנגד לניסוח של "דירה שנרכשה במסגרת אחת התכניות המפורטות בתוספת. אני מציע שיאמר או "דירה שנרכשה בסיוע", או "דירה שנרכשה קיבל תשלום או הנחה מטעם המדינה או מטעם רשות ציבורית אחרת".

אני מסכימה שצריכות להיות תקנות באישורה של ועדת העבודה. תקנות אפשר

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

לשנות, להוסיף או לגרוע עליהן, ולכן מוטב שבחוק יאמר דבר כללי ותהיינה תקנות שתקבענה את הפרטים, באישור ועדת העבודה.

מה המטרה ב"לרבות חלק של דירה"?

ל. דיציאן:

זה מופיע בכל חוקי המכר.

ג. אגלין:

הכוונה היא לדירה הרשומה על שם שני אנשים, בעל ואשה וכו'.

ח. הנחמברג:

אני חושש שהחוק הזה יעמיד רבבות אזרחי המדינה בפני פלילים. כיום יש באיזורי הפיתוח דירות רבות בגודל של 40 - 36 מ"ר, ואנחנו עושים כל דבר כדי לשכנע זוגות צעירים לקבל דירה כזאת כדירה ראשונה.

י. ז. אמיר:

לא בקנייה.

ל. דיציאן:

בקנייה. לפי הצעת החוק נמצא שלזוג צעיר אסור יהיה למכור את הדירה הזאת

י. ז. אמיר:

במשך חמש שנים.

הוא יוכל למכור.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אבל יהיה עלינו להחזיר את הסיוע.

י. ז. אמיר:

בוודאי.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

החוק הזה עלול לרוקן את איזורי הפיתוח.

י. ז. אמיר:

האם מי שמתגורר באיזור פיתוח מותר לו להונות את המדינה?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אדם מוכר את דירתו כדי לרכוש דירה אחרת ואין הוא מרוויח כי הדירה תמורת דירתו הראשונה.

י. ז. אמיר:

השניה עולה פי כמה משהוא מקבל

מי שיחזיר סיוע יהיה זכאי לקבל סיוע אם הוא קונה דירה במסגרת אותו סיוע.

י. ארידור:

בוודאי, דיברנו על כך.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

י.ז. אמיר:

הדירה הראשונה תמורתה מהווה אמצעי עזר לרכישת דירה גדולה יותר. החוק הזה עלול לגרום לכך שזוגות צעירים לא ירצו לקבל דירות קטנות מ-74 מט"ר.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינג:

קיימנו דיון בנושא זה. הוועדה החליטה עקרונית שהיא מאמצת את הצעת החוק.

י.ז. אמיר:

אני מתנגד לו.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינג:

הוועדה החליטה שהיא מקבלת עקרונית את החוק. סעיף 6 עונה על הדרישות שלך.

י. דרגיזקי (יורדין):

אני מציע שהחוק לא יחול על מי שמוכר דירתו ועובר לדירה אחרת באיזור פיתוח.

ל. דיציאן:

אז הוא יקבל כפל סיוע.

ג. אבלין:

על-פי מדיניות הממשלה ניתן סיוע לתושבי איזורי פיתוח ולעוברים לאיזור הפיתוח גם אם הם לא עובדים נדרשים, בלי קשר לסיוע שניתן להם בעבר.

הדירות הקטנות אינן נרכשות אלא הן ניתנות בשכירות. כיום, כל זמן שמדיניות הממשלה לפיזור האוכלוסיה קיימת, ניתן סיוע באיזורי הפיתוח בלי להגביל את מי שקיבל בעבר סיוע לדירות קטנות. מה עוד, כפי שציינת, שהדירות הקטנות אינן נרכשות אלא במסרות בשכירות.

י. דרגיזקי (יורדין):

אין ספק שיש בעיות של ספקולציה ולא צריך להתעלם מעובדה זו. יש ספקולציה בעיקר בערים הגדולות ועושים עסקים מסוים אשר ניתן לפעמים לאו דווקא למי שמגיע לו. אני חושב שזוהי המצב לגבי אדם המחליף דירה באיזור פיתוח. הגיון הגישה שלנו לבעיה מחייב אותנו לראות את השוני ומצד שני לדעת שקיימות בעיות שהחוק צריך לענות עליהן.

סעיף 6 לא צריך להיות מנוסח בצורה כללית אלא הוא צריך לבטא את הגישה שלנו.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינג:

המעיפים השונים בנוסחו בצורה שלא תפגע בתושבים באיזורי הפיתוח.

י.ז. אמיר:

אני מציע שתקופת ההגבלה תהיה שלוש שנים.

ה צ ב ע ה

הצעתו של חבר-הכנסת י.ז. אמיר לקבוע תקופת הגבלה של שלוש שנים לא נתקבלה.

סעיף 2 - סיוע:

י.ז. אמיר:

הנושא של סחיר הקרקע צריך להיות רק בפריכז הארץ ולא באיזור פיתוח.

ח. פנחסוביץ:

אז אין הפרש ואין סיוע.

אני מציעה שנציין "מחיר הדירה ביום חתימת חוזה הדרישה".

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

האם זה יחול גם על חכירה לתקופה ארוכה?

י. ארידור:

כן.

ג. אבלין:

אם כן, צריך להבהיר שזה כולל חכירה לתקופה ארוכה.

י. ארידור:

לענין חוק זה כולל חכירה לתקופה שלמעלה מ-25 שנים.

ח. פנחסוביץ:

זה יהיה בהגדרות.

ג. אבלין:

אני מבקש שבמקום "חתימה" נוספת "יאמר" "סיוע נוסף".

י. ארידור:

סעיף 3 - הגבלת העברה:

צריך לנסח את הסעיף בצורה כזו שאסור להשכיר את הדירה לתקופה העולה על חמש

י. ארידור:

שנים מיום האחזקה.

צריך להפריד בין השכרה לבין מכירה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אם מדובר על תקופה של עד חמש שנים אנחנו לא רוצים להטיל איסור.

ג. אבלין:

בהצעה שלי הבעיה נפתרה באמצעות המלה "להעביר".

י. ארידור:

אפשר לומר "לא ישכירנה בצורה סוגנת".

ל. דיזיאן:

"לא ישכירנה בשכירות שחוק הגנת הדייר (נוסח משולב) תשל"ב-1972 חל עליה".

ג. אבלין:

אינני מבין מדוע מצויין כאן המקרה של השכרה. נושא ההשכרה בהקשר זה לא נדון

ד. לוי:

בוועדה.

יש מקרים שאנשים מקבלים דירה בסיוע, אין להם צורך בה והם משכירים אותה. השכירו את דירותיהם.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

ידועים מקרים של יורדים אשר

בסעיפי המשנה צריך לדבר על תקנות ולא על "התוספת".

י. ארידור:

נכון, בחוק לא תהיה תוספת, אלא תהיינה תקנות.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

בסעיף קטן (2): "למי שהשר הורה בהתאם לתקנות".

י. ארידור:

האם העברה כוללת העברה של אב לבן?

ל. דיזיאן:

כן, בין בתמורה ובין שלא בתמורה.

ג. אבלין:

אני חושש שמעייף זה ירתיע עובדים נדרשים לעבור לעיירות פיתוח.

ד. לוי:

אינני רוצה שיהיה מצב שאדם יבוא לעיר פיתוח רק בגלל המענק וכעבור שנה - שנתיים יעזוב אותה. ההדרגתיות בהחזר היא גורם מעודד שאדם ירצה להשאר במקום תקופה יותר ארוכה.

י. ארידור:

ניקח לדוגמה אדם אשר עובר לעבוד באילת, הוא מקבל הנחה במס הכנסה, ההולכת וגדלה ככל שתקופת עבודתו במקום גדולה יותר. כשהוא חוזר צפונה - בטלות ההקלות. במקרה שאנחנו דנים בו ההטבה ניתנת כולה מראש.

ח. פנחסוביץ:

התקנות תובאנה לפני הוועדה והוועדה תיתן דעתה לציין תנאים שבהם אנשים יורשו לעזור ולא יחייבו אותם בהחזר בכל תנאי החוק.

צריך שההדרגתיות במעייף 4 תחול גם על הלואה עומדת.

י. ארידור:

זה יהיה לרעת האנשים.

ח. פנחסוביץ:

אם כך, שאיר את זה כמו שהיה.

י. ארידור:

אני מבקש שייאמר בחוק "למעט עיירות פיתוח".

י. ז. אהיר:

אז יהיו בתי קיץ בדרום.

ג. ארלין:

וישכירו אותן.

י. ארידור:

מכל מקום, אם חבר-הכנסת אמיר יצליח לשכנע אותי שהחוק פוגע בעיירות הפיתוח, אחזור גי' מן החוק.

מעייף 4 - החזר בשו"ע:

כאשר מדובר על "זמן עשיית הפעולה"

י. ארידור:

צריך לציין "הנזכרת במעייף 3", או

"פעולת הרכישה הנזכרת במעייף 3", או "הפעולה של הרוכש כאמור במעייף 3".

מעייף 5 - תחולת תקנות המסים (גביה):

מעייף 5 נתקבל כמוצע.

מעייף 6 - תקנות מסור:

צריך לציין את מה שצויין בוועדה, שאלה

י. ארידור:

המספים דירה אחת כדי לעבור לדירה שניה

והם זכאים, עליהם להחזיר את הדירה הראשונה אבל עובדה זו תובא בחשבון

כאשר יקבלו את הדירה השניה. השר יקבע בתקנות כללים לפיהם מי שפעל

לפי חוק זה והחזיר סיוע, יהיה זכאי לסיוע נוסף כאילו לא קיבל סיוע.

דהיינו, לא תיפגע זכותו בגין הסיוע הראשון, אם החזיר אותו.

היו"ר ש. ארלי-אלמנזלינג: זו הערה נכונה. בענין זה הדברים צריכים להיות ברורים.

צריך לקבוע בחוק מה המדיניות.

י. ארידור:

אולי אפשר לומר שמי שרוכש דירה ורוצה
לשפר את תנאי מגוריו יכול להחזיר

י. ז. אמיר:

את דירתו למשרד השיכון.

משרד השיכון איננו קונה דירות.

ח. פנחסוביץ:

אבל הוא רכש דירות מקבלנים. הקושי הוא
שאנשים אינם יכולים למכור דירות קטנות

י. ז. אמיר:

שלהם באיזורי פיתוח.

בענין זה צריכות להיות תקנות.

י. ארידור:

ייאמר "לרבות כללים לגבי זכאות לקבלת
סיוע אחר למי שהחזיר סיוע או הלוואות

ח. פנחסוביץ:

לפי חוק זה.

מעיף 7 - שינוי התוספת:

מכיוון שאנחנו מדברים על תקנות אין
צורך בסעיף זה.

הינ"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

מעיף 8 - עונשין:

בחוק הפלילי יש סעיף עונשין. מצד אחד
הוא יותר חסור, כי אפשר להטיל מאסר,
אבל הוא יותר קל כי איננו קובע קנס. אני מציע שנשאיר את הסעיף

י. ארידור:

שבחוק הפלילי.

אני מציע שידובר עד סכום מסויים.

י. ז. אמיר:

אני מציע שבתקנות יצויין שכל דירה
שחל עליה חוק זה תהיה לגביה הערת
אזהרה בטאבו או במינהל המקרקעין. באותו מקום בו רשומה הדירה. בתקנות
צריכה להיות הוראה לציין זאת בחוזה.

י. ארידור:

אני חוזר ומציע להשאיר את סעיף העונשין

כמצויין בחוק הפלילי.

הניסוח הסופי יעשה בהשתתפותו של חבר-
הכנסת ארידור והיא תובא אלינו כדי

הינ"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

להכינה לקריאה ראשונה.

אני מודה ליושבת-ראש הוועדה, לחברי
הוועדה וליועצים המשפטיים ששפרו את

י. ארידור:

הצעת.

הישיבה נוסלה בשעה 11.00.